

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3662

Vragen van het lid **Spekman** (PvdA) aan de minister voor Immigratie en Asiel over *de uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat het terugsturen van uitgeprocedeerde vreemdelingen naar Somalië te gevaarlijk is* (ingezonden 11 augustus 2011).

Antwoord van minister **Leers** (Immigratie en Asiel) (ontvangen 15 september 2011) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2010–2011, nr. 3479.

Vraag 1

Herinnert u zich de schriftelijke vragen over de uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) over het terugsturen van uitgeprocedeerde vreemdelingen naar Somalië?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u bereid deze alsnog te beantwoorden?

Antwoord 2

In antwoord op uw vragen heb ik u bericht dat ik uw Kamer zal informeren met een beleidsbrief². Inmiddels is deze brief op 29 augustus 2011 verzonden³. Met deze brief en de eerdere antwoorden, zijn uw eerder gestelde vragen 1 tot en met 7 beantwoord. Op uw vragen 8 en 9 zal ik hier nog ingaan, waarna ik nog nader in ga op vraag 3 en 4.

Vraag 8

Indien u tot het voorgaande niet bereid bent, bent u dan wel bereid om te onderzoeken of in Europees verband een solidaire oplossing kan worden gevonden voor de grote instroom van Somalische asielzoekers en of Europese lidstaten met een zeer lage asielinstroom een deel van deze asielzoekers kunnen beschermen? Bent u tevens bereid om in samenwerking met internationale organisaties te onderzoeken of er op korte termijn extra opvangmogelijkheden in de regio rondom Somalië kunnen worden gecreëerd

¹ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2010–2011, nr. 3273.

² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2010/11, nr. 3273.

³ Kamerstukken II, 2010/11, 19 637, nr. 1445.

om de (onder andere in Nederland) uitgeprocedeerde asielzoekers op te vangen?

Antwoord 8

Zoals ik eerder heb aangegeven, kan van een eventuele herverdeling van toegelaten asielzoekers onder lidstaten pas sprake zijn als sprake is van een Gemeenschappelijk Europees Asielstelsel (GEAS). Overigens vormen Somalische asielzoekers niet de enige grote groep asielzoekers in Europa en, zoals ik uw Kamer onlangs heb bericht, is het aantal door Somaliërs ingediende asielaanvragen in Nederland gedaald.⁴

Het kabinet zet zich nadrukkelijk in om de bescherming van vluchtelingen in regio's van herkomst te versterken. De komende tijd zal in samenspraak met UNHCR door Nederland extra worden geïnvesteerd in de opvang en bescherming van vluchtelingen in Kenia. De grootste groep vluchtelingen die op dit moment door Kenia worden opgevangen zijn Somalische vluchtelingen. Overigens is terugkeer van uitgeprocedeerde Somalische asielzoekers naar buurlanden in beginsel niet aan de orde, tenzij bijvoorbeeld sprake is van een veilig derde land. In beginsel is het uitgangspunt dat zij terugkeren naar Somalië.

Vraag 9

Deelt u de mening dat boven alles moet worden voorkomen dat vanwege de vrijwel onmogelijke terugkeer van vreemdelingen naar Somalië, een zeer groot aantal Somalische asielzoekers langdurig in Nederland verblijft zonder uitzicht op een definitieve oplossing?

Zo ja, hoe gaat u daarvoor zorgen?

Antwoord 9

Hoewel complex is terugkeer naar Somalië mogelijk. Er kan gevlogen worden op de luchthaven van Mogadishu die ook volgens het EHRM veilig genoeg is. Individueel wordt beoordeeld of een asielzoeker naar een voor hem of haar veilige plek in het herkomstland of een derde land kan terugkeren. Van vreemdelingen waarvan de asielaanvraag is afgewezen wordt verwacht dat zij zelfstandig terugkeren naar hun land van herkomst. Indien de vreemdeling zelfstandig wil terugkeren kan de DT&V de terugkeer faciliteren. Hierdoor zal de door u geschetste situatie niet voorkomen als uitgeprocedeerde Somaliërs meewerken aan hun terugkeer.

Vraag 3

Wat is de reden dat het niet mogelijk is om binnen een periode van vier maanden te besluiten over de beleidsconsequenties van een duidelijke uitspraak het EHRM? Deelt u de mening dat dit een te lange periode is en dat dit grote onzekerheid veroorzaakt voor de betreffende Somalische asielzoekers die niet afkomstig zijn uit Centraal of Zuid Somalië en derhalve nog het risico lopen uitgezet te worden naar Somalië?

Antwoord 3

Zeker ben ik met u van mening dat een periode van onzekerheid zo kort mogelijk moet zijn en ik heb mij ingespannen om zo spoedig mogelijk mijn nieuwe beleid te presenteren. Ik hecht er tevens aan om mijn beleid zorgvuldig en weloverwogen vorm te geven. De uitspraak van het EHRM is daarom zorgvuldig geanalyseerd en vervolgens heb ik bekeken welke aanpassingen in mijn landgebonden asielbeleid geïndiceerd zijn. Ook heb ik mij geïnformeerd omtrent het standpunt van enkele andere Europese landen en afgewogen of ik een besluit van het Verenigd Koninkrijk over een eventueel in te dienen verzoek om verwijzing van de zaak naar de Grote Kamer van het Hof zou afwachten. Zoals u zult begrijpen vergt dit enige tijd. Vanwege het vertrekmoratorium was voor asielzoekers uit Zuid- en Centraal-Somalië geborgd, dat niemand in strijd met de hofuitspraak gedwongen werd terug te keren naar Zuid- of Centraal-Somalië.

⁴ Kamerstukken II, 2010/11, 19 637, nr. 1439.

Vraag 4

Bent u bereid terwijl de Kamer wacht op uw brief over de genoemde beleidsconsequenties en op de beantwoording van deze schriftelijke vragen, geen nieuwe beleidsveranderingen ten aanzien van de terugkeer van Somalische vreemdelingen door te voeren en in de tussentijd geen Somaliërs (ook niet zij die uit Noord Somalië afkomstig zijn) naar Somalië uit te zetten, gezien de levensgevaarlijke situatie ter plaatse? Kunt u dit toelichten?

Antwoord 4

Op 29 augustus 2011 heb ik mijn beleidsbrief aan uw Kamer toegezonden.